

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/201/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116202983
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4116202983.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Denisy Šaligovej v spore žalobkyne: J. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom W., L. X, zastúpená: JUDr. Zuzana Porubská, advokátka so sídlom Nitra, Farská 25, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Pribinova 25, Bratislava, o ochranu práv spotrebiteľa, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 30. mája 2018 č.k. 12C/51/2016-106, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výrokoch I., II., III., IV. a VII. z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 260,55 eura s 5,05 % úrokom z omeškania ročne od 13.2.2015 do zaplataenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 29.1.2013, Rozhodcovská zmluva č. 401000846 zo dňa 29.1.2013, Dohoda o plnení v splátkach k Zmluve o úvere č. 40100846 zo dňa 29.1.2013 sú neplatné. Žalobu v časti zaplataenia primeraného finančného zadostučinienia vo výške 1.000 eur zamietol. Konanie v časti o určenie, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 29.1.2013 je neplatná zastavil. O trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 5.2.2016 domáhala určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 29.1.2013, že Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 29.1.2013 je neplatná, že Rozhodcovská zmluva č. 401000846 zo dňa 29.1.2013 je neplatná, že Dohoda o plnení v splátkach k Zmluve o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 29.1.2013 je neplatná a domáhala sa zaplataenia finančného zadostučinienia vo výške 1.000 eur. Podaním doručeným súdu dňa 20.6.2017 zobrala žalobu späť v časti určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 19.1.2013, v ostatných častiach zotrvala na podanej žalobe a doplnila petit žaloby o vydanie bezdôvodného obohataenia vo výške 260,55 eura s príslušenstvom. Súd pripustil zmenu petitu žaloby uznesením č.k. 12C/51/2016-94 zo dňa 3.4.2018. 2. Žalobu odôvodnila tým, že zmluva je absolútne neplatná v zmysle § 39 OZ, dojednaný úrok je v rozpore s dobrými mravmi, neplatné je dojednanie o administratívnom poplatku, zmluva je bezúročná a bez poplatkov, neobsahuje zákonom vyžadované náležitosti uvádzané v ustanovení § 9 ods. 2, písm. c, f, k, l, p, q, s, v, w, x. Dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná, lebo nie je založená na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, zrážky zo mzdy žalobkyňa nedokáže priamo voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť, moc nad majetkom je koncentrovaná v rukách žalovaného, je to nekalá zmluvná podmienka. K neplatnosti rozhodcovskej doložky uviedla, že bola vopred pripravená, nemala možnosť ovplyvniť jej obsah, žiadala vydať bezdôvodné obohataenia, nakoľko istina už bola žalovanému zaplataená.

3 Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že medzi žalobkyňou ako spotrebiteľom a žalovaným ako veriteľom bola dňa 29.1.2013 uzatvorená Zmluva o úvere, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyňi úver vo výške 700 eur a žalobkyňa sa zaviazala poskytnuté finančné prostriedky vrátiť za poplatok vo výške 508 eur, zaplatiť tak celkovú čiastku 1.208 eur. Poplatok bol vo výške 508 eur, čo predstavuje úrok vo výške 39,15 % ročne z poskytnutého úveru, čo predstavuje sumu 182,70 eura a administratívne náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy vo výške 325,30 eura. Priemerná hodnota RPMN bola 40,60 %. Žalobkyňa sa zaviazala zaplatiť celkovú čiastku 1.208 eur do 19.9.2013. Výška RPMN bola 126,70 %. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru. V ten istý deň 29.1.2013 bola uzatvorená Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, na základe ktorej žalobkyňa ako dlžník súhlasila s tým, aby sa uspokojenie pohľadávky veriteľa zabezpečilo vykonaním pravidelných mesačných zrážok a by jej zamestnávateľ zrážal mesačne z jej mzdy 151 eur. V ten istý deň 29.1.2013 bola uzatvorená aj Rozhodcovská zmluva, na základe ktorej sa všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere sa budú riešiť pred Stálym rozhodcovským súdom. Ďalej bola dňa 29.1.2013 uzatvorená Dohoda o plnení v splátkach k zmluve o úvere, na základe ktorej došlo k zmene zmluvy o úvere v tom, že žalobkyňa sa zaviazala uhradiť sumu 1.208 eur v 8 mesačných splátkach po 151 eur počnúc dňom 19.2.2013 do 19.9.2013, RPMN bola dohodnutá vo výške 382,80 %. Žalovaný zaslal zamestnávateľovi žalobkyne dňa 20.1.2016 žiadosť o zrážky zo mzdy, žiadal o vykonávanie zrážok zo mzdy až do úplného splatenia dlhu do výšky 2.393,33 eura. Z výpisu z účtu vyplýva, že dňa 12.2.2016 bola vykonaná zrážka zo mzdy v prospech žalovaného vo výške 260,55 eura, v tom čase bola istina 700 eur už v celom rozsahu žalobkyňou uhradená, pretože z rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu sp.zn. SR13649/14 zo dňa 12.11.2014 vyplýva, že dlžná istina bola 96 eur a túto sumu žalobkyňa uhradila na účet žalovaného dňa 13.9.2015 ako vyplýva z predloženého výpisu z účtu.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 3 ods. 1, § 551 ods. 1, 2, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1, § 37, § 39, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 53 ods. 4 písm. r/, ods. 5, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čl. 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, § 497 Obchodného zákonníka, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, § 137, § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

5. Naliehavý právny záujem žalobkyne na určení neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy mal súd prvej inštancie preukázaný tým, že žalovaný reálne vykonával realizáciu zabezpečovacieho prostriedku, čím dochádza bez právneho dôvodu k zásahu do jej majetkovej sféry. Veriteľ môže vymôcť celú pohľadávku voči dlžníkovi pomocou zrážok z dlžníkovej mzdy, pričom takto vymožené prostriedky môžu značne prekračovať sumu, ktorú by spotrebiteľ bol povinný zaplatiť pri náležitom súdnom preskúmaní nekalosti ustanovení zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom spotrebiteľ musí vynaložiť značné úsilie pre to, aby získal takto zaplatené prostriedky späť a môže byť od takého postupu odradený neprimeranými nákladmi a ťažkosťami. Spotrebiteľ môže byť aj odradený od vymáhania pomerne nízkej sumy z titulu bezdôvodného obohatenia so zreteľom na značné náklady, ktoré by takýto postup obnášal. Dohoda o zrážkach zo mzdy môže vyvolať určitú nerovnováhu v postavení spotrebiteľa a veriteľa, keďže inštitút zrážok zo mzdy neprimerane uľahčuje veriteľovi vymoženie svojej pohľadávky aj v časti, v ktorej je založená na nekalých podmienkach. Pre dohodu platia takisto všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl.). Obsahom dohody bol súhlas dlžníka - spotrebiteľa s tým, aby sa mu zo mzdy vykonávali zrážky a súčasne poukazovali veriteľovi. Zákon výslovne ustanovuje, že dohodnuté zrážky nesmú svojou výškou (rozsahom) presahovať výšku zrážok, aké sú prípustné pri výkone rozhodnutia (exekúcií). Ak by teda výška dohodnutých zrážok presahovala výšku zrážok prípustnú podľa Exekučného poriadku, dohoda by v tejto časti bola neplatná pre jej rozpor so zákonom (§ 40 ods. 1), avšak veriteľ môže postupne prostredníctvom dohody o zrážkach zo mzdy, uspokojiť aj odplatu za poskytovanie služby a poplatok za poskytnutie úveru/revolvingu, ktoré si vyčíslil - vyúčtoval na základe zmluvy, ktoré sa javia ako neprijateľné. Dohoda okrem označenia veriteľa, dlžníka, platiteľa mzdy musí obsahovať aj označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide, a výšku dohodnutých zrážok. Žalovaný poskytol žalobkyňi úver vo výške 700 eur, touto zmluvou však v ďalšom vopred vnútil (pripravené predtlačené tlačivo) konajúcej osobe - žalobkyňi aj iný úkon než iba ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jej záujmu. Žalobkyňa žiadnym spôsobom nebola osobitne oboznámená zo strany žalovaného o forme tohto zabezpečovacieho inštitútu, ani o jeho následkoch. Poukázal aj na zrejmy nedostatok slobodnej, určitej a vážnej vôle žalobkyne s dohodou o zrážkach zo mzdy a s poukazom už na uvedené dôvody a konkrétne okolnosti sa javí takýto právny úkon ako neplatný s poukazom na ust. § 37 ods. 1 OZ. Uvedený postup žalovaného sa dá kvalifikovať ako nekalá praktika, ktorá v zmysle vyššie citovaných ust. Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, ako aj ust. § 52 a nasl. OZ

nemôže požívať právnu ochranu. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam súd prvej inštancie určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 29.1.2013 je neplatná, pretože vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by žalobkyňa ako spotrebiteľ mala možnosť dohodu odmietnuť, žalovaný nepreukázal, že žalobkyňu poučil o následkoch uzavretia dohody, že by dohodu s ňou individuálne dojednal, veriteľ vo vzťahu k spotrebiteľovi nie je vo vzťahu nadriadenosti a neprislúcha mu právo jednostranne určovať, aké pohľadávky a v akej výške, ktoré v budúcnosti vzniknú, sa budú realizovať formou zrážok zo mzdy v prospech veriteľa. Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje formulárovú zmluvu, ktorá nebola individuálne dojednaná, svojim obsahom spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvnom postavení strán v neprospech spotrebiteľa - žalobkyne. Rovnaké argumenty platia aj pre určenie neplatnosti Dohody o plnení v splátkach zo dňa 29.1.2013.

6. Pôvodne predmetom konania bola aj určenie, že zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 29.1.2013 je neplatná. Súd prvej inštancie konanie v časti určenia neplatnosti Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 29.1.2013 zastavil s poukazom na čiastočné späťvzatie žaloby v tejto časti a ustanovenie § 145 ods. 2 CSP.

7. Súd prvej inštancie predmetný úver posúdil ako bezúročný a bez poplatkov. Zo zmluvy o úvere mal súd za preukázané, že žalobkyňu ako fyzickej osobe - spotrebiteľke bol žalovaným poskytnutý úver vo výške 700 eur. Žalobkyňa sa zaviazala úver splatiť vo výške 1208 eur v 8 splátkach po 151 eur mesačne počnúc dňom 19.2.2013. Súd zistil, že v zmluve je uvedený úrok vo výške 39,15 % ročne, čo je suma 182,70 eura a administratívne náklady vo výške 325,30 eura. Konštatoval, že takto zadefinované administratívne náklady sú neúmerne vysoké, v konaní absentuje dôkaz, že žalobkyňa ako spotrebiteľka s ich podstatou bola oboznámená, nakoľko je síce súčasťou textu zmluvy, ale odplata nie je ani náležite špecifikovaná, čo je jej obsahom, za čo má žalobkyňa odplatu zaplatiť, nejde o cenu plnenia, pretože túto by mal odrážať úrok z úveru. Podstatou tohto poplatku je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané a so zreteľom na výšku poskytnutého úveru ide o poplatok neúmerne vysoký vo výške 46,47 %. Potom súčet úroku 39,15 % + poplatkov 46,47 % = 85,62 % navýšenie. Podľa názoru súdu prvej inštancie dojednanie poplatku sleduje pokrytie nákladov veriteľa a poskytnúť mu primeraný zisk za prenechanie peňažných prostriedkov dlžníkovi. Vzhľadom na to treba na obe plnenia pozeráť ako na jedno plnenie, teda na odplatu vo výške 85,62 %. Takáto výška úroku a poplatku odporuje dobrým mravom, a to napriek tomu, že pohľadávka na splatenie poskytnutého úveru nie je zabezpečená žiadnym zabezpečovacím prostriedkom a že je poskytnutá v relatívne nízkej sume 700 eur, takže aj každý úrok sa prejaví relatívne vyššou percentuálnou sadzbou. Úroková sadzba + poplatok spolu 85,62 % istiny v priebehu ôsmich mesiacov je podľa názoru súdu prvej inštancie neprijateľná, pretože predstavuje neprijateľné zhodnotenie peňažných prostriedkov. Súd prvej inštancie potom dospel k záveru, že dohodnuté úroky 39,15 % ročne sú v rozpore s dobrými mravmi, pretože vysoko prekračuje úrokovú sadzbu poskytovanú bankami za obdobné úvery. Vzhľadom k tomu dohoda o takejto úrokovej sadzbe a odmene je právnym úkonom, ktorý sa prieči dobrým mravom, v dôsledku čoho je podľa § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatným právnym úkonom. Žalobe v tejto časti vyhovel a uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyňu bezdôvodné obohatenie vo výške 260,55 eura, nakoľko v konaní bolo preukázané, že žalobkyňu bol poskytnutý úver vo výške 700 eur, žalobkyňa žalovanému zaplatila sumu 96 eur na základe rozhodcovského rozsudku, následne jej zamestnávateľ vykonal zrážku zo mzdy vo výške 260,55 eura a keďže úver posúdil ako bezúročný a bez poplatkov, žalovaný má nárok len na zaplatenie sumy 700 eur, teda ním skutočne poskytnutého plnenia žalobkyňu a sumu, ktorú žalobkyňa zaplatila na viac - 260,55 eura je povinný titulom bezdôvodného obohatenia žalobkyňu vydať.

8. Ďalej bolo predmetom konania určenie, že Rozhodcovská zmluva je neplatná. Súd prvej inštancie uviedol v tomto smere, že keďže zmluva o úvere uzatvorená medzi stranami sporu dňa 29.1.2013 je spotrebiteľskou zmluvou, rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná a je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v rámci spotrebiteľskej zmluvy podľa § 53 ods. 4 písm. r) OZ. Vyplýva to už zo spôsobu akým bola rozhodcovská zmluva koncipovaná formálne, hoci rozhodcovské konanie nebolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov zo zmluvy, vychádzajúc však z povahy samotnej zmluvy o úvere je zrejmé, že subjektom, ktorý bude mať v konečnom dôsledku právo voľby medzi rozhodcovským alebo civilným súdom, bude takmer vždy veriteľ, nakoľko miera jeho práv voči druhej zmluvnej strane v súvislosti s mierou povinností dlžníka zabezpečuje takmer úplnú dominanciu v tomto zmluvnom vzťahu a minimalizuje dôvody na podanie žaloby zo strany dlžníka. Veriteľ od počiatku sledoval takýmto koncipovaním rozhodcovskej zmluvy to, aby v prípade vzniku sporov zo

zmluvy boli tieto vždy riešené na rozhodcovskom súde, za účelom reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Takto koncipovanou rozhodcovskou zmluvou teda napriek jej formálnemu zneniu reálne dochádza k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami, a to samozrejme v neprospech spotrebiteľa. V konečnom dôsledku k takémuto závažnému narušeniu rovnováhy v rozpore s úmyslom vyjadreným v smernici dochádza už aj samotnou skutočnosťou, že spotrebiteľovi nie je zo zákona daná možnosť v prípade podania žaloby voči nemu na rozhodcovskom súde domáhať sa možnosti uskutočniť konanie na súde v mieste jeho bydliska, ako je to prirodzené v občianskom súdnom konaní. Navyše rozhodcovskú zmluvu si spotrebiteľ osobitne nevyjednal, táto splynula s ostatnými štandardnými podmienkami a spotrebiteľ mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým všeobecným podmienkam poskytnutia úveru, teda aj rozhodcovskému konaniu, ak ho vyvolal dodávateľ(oprávnený) ako prvý. Rozhodcovská zmluva je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa v určitých prípadoch neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Neprijateľná rozhodcovská zmluva sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto zmluvy odporuje dobrým mravom, teda je neplatná.

9. V časti o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1.000 eur súd prvej inštancie žalobu zamietol a uviedol, že posúdenie tohto nároku je vecou individuálnych skutkových zistení. Pri výklade zákonného ustanovenia nie je súd ako uviedol aj Ústavný súd SR vo svojom náleze III. ÚS 271/2011 viazaný doslovným znením zákona absolútne, môže dokonca a musí sa odchyliť v prípade ak to vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a všeobecných záväzných právnych predpisov. Pri výklade ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 je nevyhnutné aj v záujme eliminácie jeho možného zneužitia sledovať jeho účel. Nie je možné, aby dôsledkom akéhokoľvek úspešného uplatnenia porušenia práva dodávateľa voči spotrebiteľovi malo byť automaticky priznané finančné zadosťučinenie. Takéto zadosťučinenie je na mieste ako osobitná kompenzácia nemajetkovej ujmy vzniknutej spotrebiteľovi v konkrétnej situácii a ujma musí byť nie len tvrdená, ale mala by sa aj ako ujma javiť. Iný ako tento výklad by mohol viesť k narušeniu proporcionality konkrétneho právneho vzťahu a v istom zmysle aj k možnému zneužitiu ochrany, ktorá sa slabšej strane záväzkové vzťahu poskytuje. Žalobkyňa nárok na finančné zadosťučinenie žiadnym spôsobom nezdôvodnila, nepreukázala ani netvrdila, či jej vznikla nejaká ujma, neuvádzala žiadne jej osobné okolnosti, ktoré by súd mohol zobrať do úvahy pri rozhodovaní o prípadnej nemajetkovej ujme.

10. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo, nakoľko každá z nich mala vo veci úspech len čiastočný.

11. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný proti výrokom I. až IV., žiadal v týchto častiach rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že je toho názoru, že žalobca na určení neplatnosti dohody o zrážkach spotrebiteľského úveru nemá naliehavý právny záujem s poukazom na § 137 písm. d/ CSP. Toto ustanovenie pripúšťa určovacie žaloby vo vzťahu k právnym skutočnostiam len v prípade, ak to predpokladá osobitný predpis. Poukázal na rôzne rozhodnutia všeobecných súdov. Uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola platne uzatvorená podľa § 551 OZ na základe dobrovoľnosti ako prostriedok na zabezpečenie pohľadávky zo zmluvy o úvere a spĺňa všetky všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch podľa § 34 a nasl. OZ. Dohoda tiež obsahuje súhlas dlžníka s tým, aby sa mu zo mzdy vykonávali zrážky a súčasne boli poukazované na účet veriteľa, pričom tieto zrážky neboli dohodnuté vo výške, ktorá by odporovala ustanoveniu § 551 OZ. Dohoda je obsiahnutá na samostatnom dokumente, predstavuje teda osobitnú listinu, ktorú si mal možnosť žalobca preštudovať a následne ju nepriať alebo prijať svojim podpisom. Dohoda je v súlade so zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, v ktorom zákonodarca pripustil možnosť zabezpečenia uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku vyplývajúceho zo zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy. Vyplnením dohody o zrážkach zo mzdy mal klient možnosť Dohodu individuálne dohodnúť, teda znemožňuje to aby šlo iba o formulárovú listinu, ktorú možno buď prijať alebo odmietnuť. Klient sa podujal k jej podpisu, prijatiu a preto nemožno hovoriť o absencii individuálneho dojednania zabezpečovacieho prostriedku. Dohoda o zrážkach zo mzdy k zmluve o úvere spĺňa základné náležitosti a preto nie je možné ju vyhlásiť za neplatnú. Zákonodarca určuje výslovne, kde použitie určitého právneho inštitútu v spotrebiteľských vzťahoch nepripustí, pričom ostatné spôsoby zabezpečenia, medzi nimi aj dohoda o zrážkach zo mzdy, sú pre spotrebiteľské úvery prípustné. Ďalej žalovaný v odvolaní uviedol, že rozhodcovská zmluva dohodnutá medzi ním a žalobcom je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nevyžaduje od žalobcu, aby spory so žalovaným riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Nedošlo k porušeniu § 17 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní a teda k porušeniu

zásady rovnosti účastníkov. Podľa odbornej literatúry rozhodcovská doložka v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je pre spotrebiteľa nevýhradná, nebude dotknutá ustanovením § 53 ods. 4 písm. r/ OZ. Žalobca má teda kedykoľvek právo sa slobodne rozhodnúť, na ktorom orgáne uplatní svoje právo. Platnosť právneho úkonu treba hodnotiť v čase jeho uzavretia. Prípustnosť rozhodcovského konaniavplyva aj zo smernice č. 2005/48/ES o spotrebiteľskom úvere a aj z odporúčania Komisie č. 98/257/ES o zásadách použiteľných na orgány zodpovedné za mimosúdne riešenie spotrebiteľských sporov. Žalovaný poukázal na to, že právoplatné rozhodnutie stáleho rozhodcovského súdu zakladá prekážku veci rozhodnutej a súd mal konanie zastaviť pre neodstrániteľný nedostatok konania. Žalovaný k ďalším dôvodom súdu prvej inštancie uviedol, že úrok patrí od vzniku úverového vzťahu, resp. poskytnutia finančných prostriedkov, a to až do doby, kedy boli poskytnuté finančné prostriedky vrátené veriteľovi. Úrok vo výške 39,15 % ročne považuje za primeraný a v súlade s dobrými mravmi. Zákon v čase uzatvorenia zmluvy o úvere nestanovil maximálne možnú prípustnú výšku odplaty. Odplata nesmie podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Dôkazné bremeno je na žalobcovi. V čase uzavretia zmluvy žalobca nič nenamietal voči výške odplaty, k uzavretiu zmluvy pristúpil, nevyužil právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní. Žalovaný ohľadne administratívneho poplatku uviedol, že slovenské právo taký poplatok pripúšťa. V čase uzavretia zmluvy nebol účinný žiadny všeobecne záväzný právny predpis, podľa ktorého by bola stanovená maximálna prípustná výška úrokov za poskytnutia peňažných prostriedkov. Možno teda vychádzať iba z § 53 ods. 6 OZ, že odplata nesmie podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Definovanie výšky odplaty odkazom na údaje bánk bolo možné len na základe § 53 ods. 6 OZ účinného do 31.10.2008. Namietal, že by zmluvná podmienka - administratívny poplatok bola neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Záverom odvolania žalovaný uviedol, že predmetom prieskumu nemôžu byť zmluvné dojednania týkajúce sa primeranosti ceny. Dochádzalo by tak k neprimeraným a extrémnym zásahom do trhu a v konečnom dôsledku k regulácii cien všetkých tovarov a služieb. Výrok o určení neplatnosti dohody o plnení v splátkach považoval za nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov.

12. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. až IV. a VII. je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnymi závermi. Stav, kedy rozsudok neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP vedie v konečnom dôsledku k tomu, že sa stáva nepreskúmateľným. Ak je rozhodnutie súdu prvého stupňa nepreskúmateľné, musí ho odvolací súd zrušiť, pretože inak by zaťažil konanie vadou, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

14. Nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasledujúcich Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Judikatúra nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Aj rozhodnutie formou uznesenia (ak nejde o rozhodnutie, ktorým sa celkom vyhovuje návrhu, ktorému nikto neodporoval alebo o uznesenie, ktoré sa týka vedenia konania) musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

15. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nie len formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného odvolania.

16. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak súd posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce určil správne, avšak nesprávne ju interpretoval, alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

17. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca podal žalobu na určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, dohody o plnení v splátkach a rozhodcovskej zmluvy. Keďže v danom prípade ide o žalobu v zmysle § 137 písm. c/ CSP, procesnou podmienkou prípustnosti takejto určovacej žaloby je preukázanie naliehavého právneho záujmu. V zmysle § 137 písm. d/ CSP možno požadovať, aby súd rozhodol o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ to nevyplýva z osobitného predpisu, nie je možné domáhať sa určenia právnej skutočnosti. Vychádzajúc z toho, že k vzniku právneho vzťahu je potrebné, aby nastala určitá skutočnosť a z toho, že za právnu skutočnosť možno považovať také okolnosti a skutočnosti, ktoré spôsobujú vznik, zmenu alebo zánik právnych vzťahov, teda okrem iného aj právne úkony ako prejavy vôle smerujúce najmä k vzniku, zmene alebo zániku práv, alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú, je potrebné konštatovať, že v súčasnosti platný procesný predpis nepripúšťa podanie žaloby o neplatnosť právneho úkonu, ak to nepripúšťa osobitný predpis. Ak takého predpisu niet, žalobcovia nemôžu žalovať neplatnosť právneho úkonu, ale musia formulovať petit tak, aby bolo prípadné vyhovujúce rozhodnutie vykonateľné a právne postavenie žalobcu sa stalo istým.

18. Súd prvej inštancie existenciu naliehavého právneho záujmu nezdôvodnil v súlade s § 137 písm. d/ CSP a výkladom tohto ustanovenia. Zdôvodnenie naliehavého právneho záujmu súdom prvej inštancie je nedostatočné, všeobecné a v rovine úvah. Uviedol, že dohoda „môže“ vyvolať „určitú“ nerovnováhu v postavení veriteľa a spotrebiteľa, že výška zrážok nesmie výšku zrážok pri výkone rozhodnutia, neustálil však, či v danom prípade nastala taká situácia, a že žalovaný vnútil žalobkyni tento právny úkon, nebolo preukázané, že ho mohla odmietnuť, pričom ani túto svoju úvahu ničím nezdôvodnil ako preukázanú.

19. Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje zabezpečovací prostriedok peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ s dlžníkom. Pre takúto dohodu platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. OZ). Dohoda musí obsahovať označenie pohľadávku, o uspokojenie ktorej ide a výšku dohodnutých zrážok. Musí ísť o pohľadávku existujúcu v čase uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy. Pohľadávka musí byť v dohode presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejavíť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom uvedeného zabezpečovacieho prostriedku.

20. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora v Luxemburgu Asturcom Telecomunicacione C-40/08, podľa ktorého je povinnosťou súdu ex offio skúmať neprijateľné podmienky aj bez námietky účastníka konania. Súd prvej inštancie vôbec neuviedol obsah Dohody o zrážkach zo mzdy, nevyporiadal sa s konkrétnymi dojednaniami v dohode.

21. Súd prvej inštancie posudzoval úrok z úveru a administratívny poplatok ako jedno plnenie, teda odplatu v celkovej výške 85,62 %, avšak nezdôvodnil na základe čoho urobil taký záver skutkovo i právne. Uviedol, že dohodnutý úrok 39,15 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi, pretože vysoko prekračuje úrokovú sadzbu poskytovanú bankami za obdobné úvery, avšak nezdôvodnil ničím ani tento svoj záver, neuviedol na porovnanie výšku úrokovej sadzby poskytovanú bankami v čase uzavretia úverovej zmluvy.

22. Výrok IV. týkajúci sa určenia neplatnosti dohody o splátkach súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku absolútne nezdôvodnil, neuviedol ani skutkové okolnosti ohľadne uvedenej dohody, ani svoje

úvahy a právne závery. Preto aj v tejto časti je rozsudok súdu prvej inštancie nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov.

23. V časti výroku III. súd prvej inštancie taktiež neuviedol skutkové zistenia týkajúce sa rozhodcovskej zmluvy, nie je zrejmé preto na základe čoho dospel k záveru, že nebola dojednaná individuálne, že je koncipovaná formálne a že v konečnom dôsledku právo voľby medzi rozhodcovským alebo civilným súdom bude mať takmer vždy veriteľ. Zdôvodnenie výroku III. spočíva v uvedení všeobecného výkladu neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy bez konkretizácie podľa obsahu rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi sporovými stranami.

24. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokoch I. až IV. a súvisiacom výroku VII. o trovách konania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vec opätovne prejedná v naznačenom smere, vyporiada sa skutkovo i právne s celým predmetom konania a svoje nové rozhodnutie zdôvodní v súlade s § 220 ods. 2 CSP. Zároveň rozhodne i o trovách odvolacieho konania.

25. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).